

HISTORIA I INWENTARZ KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO
W WISKITKACH POD WEZWANIEM
ŚWIĘTEGO STANISŁAWA BM I WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH
SPIŚANE PRZEZ USTĘPUJĄCEGO PROBOSZCZA WINCENTEGO
TROJANOWSKIEGO,
PEŁNIĄCEGO TEN URZĄD W LATACH 1945 DO 1947

ZDAJĄC INWENTARZ KOŚCIELNY, UWAŻAM ZA WŁAŚCIWE UMIEŚCIĆ NIEKTÓRE DANE Z DAWNYCH PRZESZŁOŚCI KOŚCIOŁA, W POPRZEDNICH INWENTARZACH NIEZANOTOWANE, A KTÓRE ZNALAZŁEM W MATERIAŁACH HISTORYCZNYCH PRZY PISANIU DWUDZIESTU DWÓCH MONOGRAFII KOŚCIOŁÓW DEKANATU SOCHACZEWSKIEGO.

MONOGRAFIE TE WRAZ Z ODPISAMI DOKUMENTÓW POZBIERANYCH W RÓŻNYCH ARCHIWACH, W SKUTEK DZIAŁAŃ WOJENNYCH SPALIŁY SIĘ W SOCHACZEWIE W 1939 ROKU.

TO, CO PRZYTACZAM PONIŻEJ O KOŚCIELE W WISKITKACH ODTWARZAM Z PAMIĘCI.

KOŚCIÓŁ W WISKITKACH ZAŁOŻENIEM SWOIM SIĘGA CZASÓW KONRADA I- KSIĘCIA MAZOWIECKIEGO, KTÓRY SPOWODOWANY NAPADAMI NA PŁOCK PRZEZ POGAŃSKICH PRUSÓW I SPRZYMIERZONYCH Z NIMI JADŻWINGÓW, LITWINÓW I ŻMUDZINÓW, SZUKAŁ MIEJSCA BEZPIECZNEGO DLA SWOJEJ RODZINY- ŻONY I MAŁOLETNICH DZIECI. W TYM CELU KONRAD PRZENIÓSŁ SIĘ NA LEWOBRZEŻNE MAZOWSZE. PIERWOTNIE OSIADŁ NAD BZURĄ, W TROJANOWIE, GDZIE DLA POTRZEB RELIGIJNYCH SWOJEJ RODZINY I DWORU ZBUDOWAŁ KOŚCIÓŁ Z DRZEWA I UPOSAŻYŁ GO DZIESIĘCINAMI. W TROJANOWIE, LEŻĄCYM NAD SPŁAWNĄ RZEKĄ BZURĄ, NIE CZUŁ SIĘ BEZPIECZNYM, SZUKAŁ WIĘC MIEJSCA BARDZIEJ SPOKOJNEGO. W TYM CELU, RZEKĄ PISIAŁ GĄGOLINĄ, MAJĄCĄ UJŚCIE DO BZURY, UDAŁ SIĘ W GŁĄB PUSZCZY JAKTOROWSKIEJ, GDZIE UPATRZYŁ SOBIE MIEJSCE ODPOWIEDNIE, POBUDOWAŁ GROD WAROWNY, OTOCZYŁ GO CZĘSTOKOŁEM I FOSAMI, ZASILONYMI WODĄ RZEKI, KTÓREJ BIEG ZATRZYMAŁ I POZIOM PODNIÓSŁ GROBLĄ.

DZIAŁO SIĘ TO W LATACH 1220-1222, Z KTÓRYCH TO CZASÓW POZOSTAŁY NADANIA KONRADA I, DATOWANE W WISKITKACH, TJ. MIEJSCU WYISKANYM (WYSZUKANYM).

KOŚCIÓŁ STANOWIŁ PIERWOTNIE KAPLICĘ KSIĄŻĘCĄ, SŁUŻĄCĄ DLA POTRZEB RELIGIJNYCH KSIĄŻĘCEJ RODZINY I DWORU. PO USTANIU NAPADU, KONRAD PRZENIÓSŁ SIĘ Z POWROTEM DO PŁOCKA, KAPLICA PRZEISTOCZYŁA SIĘ W KOŚCIÓŁ PARAFIALNY, DLA OKOLICZNEJ PUSZCZAŃSKIEJ LUDNOŚCI, KTÓRA JUŻ ZDAŹYŁA SIĘ OSIEDLIĆ KOŁO GRODU, JEDNAK W PEWNEJ OD NIEGO ODLEGŁOŚCI, Z JEDNEJ STRONY NA TAK ZWANYM ZAGRODZIU, WIOSKI PO DZIŚ DZIEŃ ISTNIEJĄCEJ POD WISKITKAMI Z DRUGIEJ STRONY MIEJSCOWOŚCI POD NAZWĄ GRODOWĄ WISKITKI

I PRAWDOPODOBNIĘ BYŁY TO WIOSKI, KTÓRYCH LUDNOŚĆ MIAŁA JAKIEŚ ZADANIA SŁUŻEBNE DLA GRODU. ZNACZNIE PÓŹNIEJ, BO JUŻ PO WYJEŹDZIE RODZINY KSIĄŻĘCEJ, POWSTAŁO OSIEDLE PRZY SAMYM GRODZIE NA PRAWACH ÓWCZESNYCH TARGOWISK POD NAZWĄ GRODU WISKITKI I DLA ODRÓŻNIENIA TYCH DWÓCH MIEJSCOWOŚCI POPRZEDNIE WISKITKI NAZWANO STARYMI. KOŚCIÓŁ ZALICZONY ZOSTAŁ DO DEKANATU SOCHACZEWSKIEGO JEDNEGO Z NAJSTARSZYCH W ARCHIDEKANACIE CZERSKIM DIECEZJI POZNAŃSKIEJ. Z BIEGIEM CZASU POWSTAŁ DEKANAT MSZCZONOWSKI, DO KTÓREGO PRZYŁĄCZONO WISKITKI, PO ROKU 1863 UKAZEM CARSKIM ZNIESIONO DEKANAT MSZCZONOWSKI; PARAFIE DO NIEGO NALEŻĄCE PRZYŁĄCZONO DO DEKANATU BŁOŃSKO-GRODZISKIEGO. USTAŁA JEDNAK PRZEMOC CARSKA, WSKRZESZONY ZOSTAŁ DEKANAT MSZCZONOWSKI, WRAZ Z DAWNYMI PARAFIAMI.

DREWNIANY KOŚCIÓŁ W WISKITKACH SPŁONAŁ. W ROKU 1585 KS. WAWRZYNIEC GOŚLICKI PROBOSZCZ WISKICKI DZIEKAN KAPITUŁY PŁOCKIEJ, BUDUJE KOŚCIÓŁ MUROWANY W STYLU WTÓRNEGO GOTYKU. W CZASIE NAJAZDU SZWEDZKIEGO I TEN KOŚCIÓŁ ULEGŁ POŻAROWI, I PRZYWRÓCONO GO DO STANU UŻYWAŁNOŚCI, LECZ OSTATECZNIE ODBUDOWANY ZOSTAŁ WRAZ Z DOBUDOWANIEM TRZECH NAW ŚRODKOWYCH W ROKU 1756, W STYLU ÓWCZESNEGO ROCOCA PRZEZ PROBOSZCZA MIEJSCOWEGO KS. ADAMA MARKIEWICZA. DWIE WIEŻE BASZTOWE W STYLU NEOGOTYCKIM OTRZYMAŁ KOŚCIÓŁ DOPIERO W ROKU 1829 ZA PROBOSZCZA KS. TADEUSZA ŁUBIEŃSKIEGO, PÓŹNIEJSZEGO BISKUPA SZAFRAGANA KUJARSKIEGO KALISKIEGO. KOŚCIÓŁ W TYM STANIE PRZETRWAŁ WOJNĘ EUROPEJSKĄ I DRUGĄ WSZECHŚWIATOWĄ. W ROKU 1945 PRZY POŚCIGU WOJSK SOWIECKICH ZA UCIEKAJĄCYMI NIEMCAMI, DACH BLASZANY KOŚCIOŁA ZOSTAŁ PORĄŻONY POCISKAMI KULOMIOTÓW, Z LECĄCYCH SAMOLOTÓW CO SPOWODOWAŁO SINNE ZACIEKI.

PLEBANIA

TAKIĘŻ USZKODZENIA POWSTAŁY NA DACHU PLEBANII Z WYBICIEM WSZYSTKICH SZYB. PLEBANIĘ OBECNĄ O SZEŚCIU POKOJACH I KUCHNIĄ, I DWÓCH POKOIKACH NA STRYCHU, DLA SŁUŻBY ZBUDOWAŁ W ROKU 1895 KSIĄDZ ANTONI TOMCZAK.

BUDYNKI GOSPODARCZE

ZBUDOWANE Z CEGŁY PRZEZ KS. HENRYKA STANKIEWICZA RÓWNIEŻ OD POCISKÓW MOCNO UCIERPIAŁY, JAK RÓWNIEŻ ROZBITE ZOSTAŁY AŻUROWE PRZĘSŁA PARKANÓW POBUDOWANE NA WIRIDAŻU PLEBANII PRZEZ TEGOŻ PROBOSZCZA..

ORGANISTÓWKA

DOM MUROWANY WYBUDOWANY TUŻ PRZY STAWIE PRZEZ KS. TADEUSZA ŁUBIEŃSKIEGO W ROKU 1836, PEŁEN JEST WILGOCI. ZNISZCZONY ZOSTAŁ NIE TYLKO PRZEZ WYPADKI WOJENNE, ALE JESZCZE WIĘCEJ PRZEZ SZABER ZŁYCH MIEJSCOWYCH LUDZI. OD STRONY ZACHODNIEJ W PARU

POKOIKACH MIESZCZA SIĘ TU ŚWIETLICE DLA ŚPIEWAKÓW CHÓRU KOŚCIELNEGO I DLA MINISTRANTÓW. OD STRONY WSCHODNIEJ SALA PARAFIALNA W CAŁKOWITEJ RUINIE. NA ODBUDOWANIE TEJ SALI MŁODZIEŻ STOWARZYSZONA PRZY KOŚCIELE DLA POPIERANIA TRZEŻWOŚCI URZĄDZA PRZEDSTAWIENIA I ZBIERA FUNDUSZE.

BUDYNKI GOSPODARSKIE MUROWANE DLA SŁUŻBY KOŚCIELNEJ, RÓWNIEŻ ULEGŁY ZNISZCZENIU, TAK PRZEZ WYPADKI WOJENNE, JAK PRZEZ SŁYCH LUDZI.

GRUNTA PARAFIALNE

W ILOŚCI SZEŚCIU MORGÓW Z KTÓRYCH TRZY MORGI ŁĄKI NAD RZEKĄ, A DRUGIE TRZY PRZYLEGAJĄ DO PLEBANII NA KTÓRYCH JEST OGRÓD I CZTERY SĄDZAWKI- POZOSTAŁE Z DAWNEJ FOSSY GRODOWEJ II 400 PRĘTÓW ZIEMI NAPRZECIW CMENTARZA GRZEBAŁNEGO.

CMENTARZ GRZEBAŁNY

ODDALONY OD KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO O JEDEN KILOMETR. CMENTARZ OD FRONTU OGRODZONY MUREM, Z BOKU SIATKĄ, OD TYŁU DRUTEM, KTÓRY TO OSTATNIO ŻLI PARAFIANIE ZRYWAJĄ, I TĘDY PRZEDOSTAJĄ SIĘ WOZAMI PO DRZEWO WYCINANE NA TERENIE CMENTARZA. OPŁAT OD GROBÓW ZAJĘTYCH NA STAŁE PRZEZ TRWAŁE OGRODZENIA I POMNIKI, NA FUNDUSZ CMENTARNY WIĘKSZOŚĆ PARAFIAN UISZCZAĆ NIE CHCE. DWÓCH TYLKO PARAFIAN ZŁOŻYŁA NA FUNDUSZ CMENTARNY W CIAĞU DWÓCH LAT Z RACJI GROBÓW SWYCH RODZIN OPŁATĘ JEDEN 500 ZŁ A DRUGI 600 ZŁ I TO STANOWI FUNDUSZ CMENTARZA OBECNIE. W CIAĞU LAT 1945, 1946 I W PIERWSZYCH MIESIĄCACH 1947 R. DACHY NA KOŚCIELE ZOSTAŁY NAPRAWIONE JAK RÓWNIEŻ NA PLEBANII I NA BUDYNKACH GOSPODARCZYCH, WYBITE SZYBY NA PLEBANII I W KOŚCIELE WPRAWIONE, PRZĘŚŁA PARKANÓW AŻUROWYCH ODBUDOWANE. OGRÓD PLEBAŃSKI OBSADZONY MŁODEMI DRZEWKAMI OWOCOWEMI. W KOŚCIELE ORAĞAN ZYSKAŁ WENTYLATOR ELEKTRYCZNY.

INWENTARZ RUCHOMY KOŚCIOŁA

APARATY KOŚCIELNE

- 3 ORNATY BIAŁE ZE SŁUPAMI WYSZYWANYMIMI NA KANWIE
- 1 ORNAT BIAŁY ZE SŁUPEM HAFTOWANYM
- 1 ORNAT BIAŁY ADAMASZKOWY ZE SŁUPEM HAFTOWANYM W ZŁOTE PALMETY, NOWOODRESTAUROWANE
- 1 ORNAT ROMAŃSKI Z ADAMASZKU ZŁOTOBIAŁEGO

ORNATY KOLORU CZERWONEGO

- 1 ATŁASOWY ZE SŁUPEM MAŁOWANYM NA ATŁASIE
- 1 AKSAMITNY ZE SŁUPEM WYSZYWANYM NA KANWIE
- Z CIEMNEGO CIEMNO CZERWONEGO ADAMASZKU ZE SŁUPEM KANWOWYM

- ORNAT ŚWIĄTECZNY Z CZERWONEGO AKSAMITU ZE SŁUPEM HAFTOWANYM ZŁOTEM Z XVII WIEKU
- ORNAT ŚWIĄTECZNY Z CZERWONEGO AKSAMITU HAFTOWANY ZŁOTEM

ORNATY KOLORU ZIELONEGO

- ORNAT O BOKACH HAFTOWANYCH SREBREM Z XVII WIEKU Z SŁUPEM ADAMASZKOWYM ZIELONYM Z MATERII NOWEJ
- ORNAT Z ADAMASZKU Z GWIAZDĄ

ORNATY KOLORU FIOLETOWEGO

- ORNAT ZE SŁUPEM BIAŁYM KANWOWYM
- FIOLETOWY Z ADAMASZKOWYM SŁUPEM KANWOWYM
- Z TKANINY WŁOSKIEJ Z XVII WIEKU O SREBRNYCH TKANYCH PALMETACH

ORNATY CZARNE

- Z ADAMASZKU O STARYM SŁUPIE I KAPTURZE
- Z ADAMASZKU O SŁUPIE I KAPTURZE HAFTOWANYM

KAPY BIAŁE

- ZE ZŁOTEJ ŁAMY Z HAFTOWANYM BARANKIEM
- KAPA ADAMASZKOWA POZNAŃSKA
- 4 KAPY ADAMASZKOWE MIESZANE

KAPY FIOLETOWE

- DWIE JEDNA ZNISZCZONA

KAPA CZARNA

- JEDNA Z ADAMASZKU WEŁNIANEGO ZE SŁUPEM Z HAFTU SREBRNEGO Z XVII WIEKU NOWĄ PODSZYTĄ PODSZEWKĄ

KAPA ZIELONA

- Z ADAMASZKU

DAŁMATYKI

- 2 Z BIAŁEGO ATELASU ZE SŁUPEM NA KANWIE
- 2 Z ŁAMY ZŁOTEJ ZE SŁUPAMI Z ŁAMY SREBRNEJ
- 2 Z CZERWONEGO ADAMASZKU ZE SŁUPAMI NA KANWIE
- 2 CZARNE ATELASOWE ZE SŁUPAMI NA KANWIE

BIELIZNA KOŚCIELNA

- 20 OBRUSÓW ZWIERZCHNICH NA OLTARZE
- 4 OBRUSY SPODNIĘ Z PŁÓTNA
- 8 ALB
- 5 KOMŻY DUŻYCH
- 10 KOMŻY DLA CHŁOPCÓW
- 8 KOMŻY DLA MŁODZIEŻY (BEZ RĘKAWÓW)
- 12 KORPORAŁÓW
- 70 PURYFIKATERZY
- 20 PALEK
- 5 RĘCZNIKÓW DUŻYCH
- 30 RĘCZNIKÓW MAŁYCH
- 8 HUMERAŁÓW
- 3 PARY OBRUSÓW DO KOMUNII

- 4 SUKIENKI NA PUSZKĘ DO N. SAKRAMENTU
- 6 SERWETEK POD MONSTRANCJE
- 1 TRON Z BIAŁEGO TIULU DO MONSTRANCJI
- 1 TUWAŁNIA I DRUGA KRÓTKA ZNISZCZONA
- 1 ZAŚLONA TIULOWA NA MONSTRANCJE
- 1 ZAŚLONA FIOLETOWA NA WIELKI OŁTARZ
- 1 UPIĘCIE DUŻE DO FIRANEK
- 6 PELERYN PLUSZOWYCH DLA CHŁOPCÓW
- 4 LICHTARZE SREBRNE NA OŁTARZ
- 2 DZWONKI DO MSZY ŚWIĘTEJ
- 4 PELERYNKI NIEBIESKIE DLA CHŁOPCÓW
- 4 POKRYCIA NA OŁTARZE
- 1 UMBRACULUM
- 1 FIGURĄ Z MARTWYCHWSTAŁEGO PANA JEZUSA
- 3 FELETRONY
- 6 CHORAĞWI PROCESJONALNYCH
- 1 CHORAĞIEW ŻAŁOBNA
- 1 KRZYŻ PROCESJONALNY
- 2 KRZYŻE DREWNIANE DO POGRZEBÓW
- 1 KRZYŻ NA KATAFALK
- 1 KATAFALK DUŻY
- 1 KATAFALK MAŁY
- 10 LICHTARZY DO KATAFALKU
- 1 DYWAN DUŻY DO WIELKIEGO OŁTARZA
- 3 DYWANIKI MAŁE
- 1 MONSTRANCJA
- 1 RELIKWIARZ Z DRZEWEM KRZYŻA ŚWIĘTEGO
- 1 PACZYBIKAŁ
- 3 KIELICHY DO MSZY ŚWIĘTEJ
- 2 KIELICHY PLATEROWANE NA BOŻE CIAŁO
- 2 PUSZKI DO KOMUNIKANTÓW
- 1 KOCIOŁEK DO WODY ŚWIĘCONEJ
- 1 BĘBEN (KOCIOŁ) Z PAŁECZKAMI
- 14 LICHTARZY NA WIELKI OŁTARZ
- 2 KANDELABRY
- 6 LICHTARZY DREWNIANYCH ZŁOCONYCH RENESANSOWYCH
- 6 LICHTARZY DREWNIANYCH ZŁOCONYCH BAROKOWYCH
- 4 LICHTARZE BRONZOWE W KAPLICY MATKI BOŻEJ
- 4 LICHTARZE PLATEROWANE NA OŁTARZU PANA JEZUSA UKRZYŻOWANEGO
- 2 RELIKWIARZE RZEźBIONE I ZŁOCONE NA OŁTARZU PANA JEZUSA
- 1 TABERNAKULUM BIAŁO ZŁOCONE OŁTARZ PANA JEZUSA
- 1 TABERNAKULUM BIAŁO ZŁOCONE NA WIELKI CZWARTEK
- 1 BALDACHIM DUŻY BIAŁY
- 1 BALDACHIM MAŁY ZNISZCZONY
- 1 DEKORACJA DO GROBU PANA JEZUSA

- SZOPKA NA BOŻE NARODZENIE
- TACKA I KUBEK DO CHRZTU ŚWIĘTEGO
- 3 MSZAŁY
- 3 MSZAŁY ŻAŁOBNE
- JEDNA SZTUKA CZTERECH EWANGELII NA BOŻE CIAŁO
- 1 NACZYNKO DO OLEJÓW ŚWIĘTYCH Z TACKĄ
- 1 KADZIELNICA Z ŁÓDKĄ
- 1 NACZYNKO DO PALCÓW OBMYCIA NA WIELKIM OŁTARZU
- FORMY DO WYPIEKANIA OPŁATKÓW
- 2 FORMY DO WYCINANIA HOSTII I KOMUNIKANTÓW
- 1 RYTUAŁ I EWANGELICZKA, KANCJONAŁ
- 2 TACKI DO ZBIERANIA OFIAR
- 1 SYGNATURKA NA KOŚCIELE
- 1 SYGNATURKA PRZY ZAKRYSTII
- 1 KOMPLET DOKUMENTÓW NA ODPUSTY
- KSIĘGI METRYKALNE OCHRZCZONYCH OD 1754 R- 1802 W JĘZYKU ŁACIŃSKIM
- KSIĘGI METRYKALNE ZMARŁYCH OD 1802 R- 1820 R.
- KSIĘGI METRYKALNE ZAŚLUBIONYCH 1754 R.- 1802 R. W JĘZYKU ŁACIŃSKIM
- KSIĘGI METRYKALNE ZMARŁYCH 1754- 1784- 1802
- KSIĘGI METRYKALNE OCHRZCZONYCH 1821- 1826
- KSIĘGI METRYKALNE AKTÓW CYWILNYCH 1809- 1825 URODZONYCH, ZAŚLUBIONYCH I ZMARŁYCH
- KSIĘGI METRYKALNE OCHRZCZONYCH 1826- 1946
- KSIĘGI METRYKALNE ZAŚLUBIONYCH 1826- 1946
- KSIĘGI METRYKALNE ZMARŁYCH 1826-1946
- LIBER OBLIGATIONEM QUI BUS ECCLESIA GRATIATUR
- KSIĘGA NAWRÓCONYCH DO RELIGII RZYMSKO- KATOLICKIEJ
- KSIĘGA WIZYT DZIEKAŃSKICH
- KSIĘGA ZE STARYMI DOKUMENTAMI
- LIBER VISITATIONIS

WISKITKI, 29 MAJA 1947 ROKU
 ODBIERAJĄCY KS. APOLONIUSZ KOSIŃSKI W OBECNOŚCI DZIEKANA
 MSZCZONOWSKIEGO KS. MARCELEGO KOSSAKOWSKIEGO